

Тамара Бабић

ПОЕТСКА МАПА КАО ПОЛАЗИШТЕ

Маша Сеничић, *Повремена њојуи викенд-насеља*
Трећи трг, Сребрно дрво, Београд 2019.

Маша Сеничић је већ својом првом збирком *Океан* (2015) успела да се афирмише као песникиња млађе генерације коју треба пратити и читати. Награђивана на песничким фестивалима, наставила је са објављивањем у оквиру различитих поетских манифестација, те је тако и њена нова збирка, *Повремена њојуи викенд-насеља*, објављена као један од победничких рукописа на конкурс Организације „Трећи трг”. Иако је након прве књиге постало јасно да ова песникиња уме да изнесе идеју и створи рукопис који је тематски осмишљен и успешно изведен, нова збирка представља искорак из ове поетике и доноси нове мотиве који приказују зрелост и напредак у стваралаштву. Полазећи од теме одрастања у првом рукопису, ауторка сада истражује простор око себе и породичне односе. Ово измештање поетике и жеља за разноликошћу и наредном фазом у стварању, показују да је Сеничићева ауторка којој ћемо се враћати и читати је увек у неком новом маниру.

Оно што је прво приметно након читања збирке јесте форма – како сваке појединачне песме, или прозног записа, тако и збирке као целине. Чини се да је ауторка прво дубоко промислила идејно решење свог рукописа, и из тога наставила да гради циклусе, те на крају и саме песме, као најмање ентитете целине. Управо у оваквом обрнутом редоследу се збирка може најбоље ишчитати и анализирати, што не подразумева нижи квалитет појединачних песама, већ показује како и форме веће од саме песме могу да послуже разумевању дела. Циклични кругови који настају оваквим раслојавањем представљају одмицање од претходне збирке, али и њен својеврсни наставак, будући да се и даље јављају конкретне слике које примећене у *Океану*. Мотиви као

што су архитектура, пас, насеље, путник и посетилац тако постају полазна тачка, али и последње одредиште које читалац упознаје и прати. Можда и једно од најбитнијих одређења и својеврсни водич кроз путању лирског субјекта је и мапа на крају збирке која показује колико је овај додатак битан за разумевање кретања кроз њу. Иако ово не представља новину у књижевном свету, таква мапа се уклапа у замисао о кретању по свом граду, држави, свету, али и по себи самој. Мешавина документаристичких записа који личе на делове ауторкиног летњег дневника може да се чита као (ин)директно наслањање на мотиве из прве збирке и настављање истраживања простора око ње саме и мотива у њеном стваралаштву. С друге стране, ови записи представљају и одступање и померање од свега замишљеног у ауторкином првенцу и жељу за новим просторима којима је потребан сложенији и разноврснији вид записивања и праћења тока мисли у виду текста који је разигранији и отворенији него што је то био раније. Како је простор главни мотив збирке, приметно је поигравање са типичним туристичким одредиштима, самим тим и њиховим посетиоцима („туђа предграђа”), затим белешке о једном месту кроз дужи временски период („нико нема право на град”) и записи о сопственом граду („туристи у насељеним деловима плућа”). Ауторка не оставља своје просторе неистраженим већ учитава своју припадност простору у оне пределе где се налази или проналази себе, дајући песми, циклусу, збирци тоталну просторну одређеност. Бежећи од имагинарних простора, она додатно даје значај себи као појединцу који настањује простор и проналази себе и ван свог текста. Овим и сама Сеничићева постаје простор који је битан елемент ове збирке, настањујући се у сваком њеном реду, било прозном или поетском, објашњавајући одређене елементе и кратким (речничким) дефиницијама одређених појмова који се јављају као својеврсне дефиниције мотива саме збирке. Како се бави разним просторним одредиштима – не само викенд-насељима, него и просторима већим и од ње саме – јављају се записи и о екстеријерима и ентеријерима који су интригантни и занимљиви и феноменолошки и у виду ауторефлексије по којима ауторка жели да се одреди не би ли пронашла одговоре на питања која истражује. Управо је просторно одређење свакодневних топонима представљено као лајт мотив који је кроз три целине („унутар”, „ободима”, „изван”) спојен кретањима и интровертним размишљањима појединца који истражује просторе око себе и породична кретања. Занимљив приступ форми је и лексиконско набрајање појмова, као и прецртавање појединих редова који се на први поглед не чине битним, већ као да могу да буду изостављени. Међутим, управо ти редови играју тиху споредну улогу која је допуњујући мотив ономе што се налази у првом плану. Како је познато да је ауторка

драматуршкиња, ови прецртани делови могу да се посматрају и као позадинска прича, споредна ономе што је битно ставити у први план, али ти делови нису ништа мање значајни од главних токова збирке.

Песме из последњег циклуса – „Туристи у насељеним деловима плућа” – („Изван”) – представљају ауторку као својеврсног посматрача и ослушкивача дешавања у викенд-насељима. Записи које исписује су мемоаристичког карактера и дају увид у промене у простору праћене од стране објективног сведока. Тиме записи са једног места са ког она посматра промене у дужем временском периоду и сами постају поезија, добијајући ритам и композицију. Иако је концепт викенд-насеља мање присутан у времену у ком ауторка живи и представља можда дух неких прошлих времена (као и записи који се тичу Јадранске обале и као да представљају записе из државе која више не постоји), овај простор је савршено тло за записивање друштва ком је (не)битно обитавање на (не)познатим одмаралиштима, као и припрема за исто. Поетски запис као такав, компактан је део збирке, уклапајући се у концепт миграције и мировања у себи и околини. Пишући о променама, Сеничићева бележи и промене у архитектури које су настале у граду којим хода и познаје. Ницање нових ствари у познатим зидовима чине да архитектура за њу представља много више од пустих цигала и косина, те тако зграде познаје по сврси коју су некада уживале („убрзо након мог рођења нестао је биоскоп / на кружном току сада раскопаном који није више / ничији гроб”; „од некадашњег видео-клуба ка диспанзеру, и на њеним ободима грађевински радови”). Други вид кретања је својеврсно фланерисање ауторке по родном граду и истраживање простора који насељава („... овај град / доказује ми да га нисам исцрпла, да га не бих оставила.”). Таквим истраживањем ауторка упознаје не само свој град, већ истражује себе и сопствену породицу, било да у ове стихове улива дозу ироније или истражује своје постојање, прошлост и будућност.

Повремена ѿоуић викенд-насеља је још један успешно замишљен рукопис који Машу Сеничић издваја из новијих песничких генерација и представља као песникињу која не тежи стварању које је данас карактеристично за женску поезију. Бежећи од устаљених мотива и форми, ауторка успева да прикаже различитост која је битна за данашњу песничку сцену како би се иста мењала, истичући нове ауторе који имају иновативне идеје и замисли.